

Kraków, dnia 1 czerwca 2026 r.

prof. dr hab. Regina Lenart
Instytut Spraw Publicznych
Wydział Zarządzania i Komunikacji Społecznej
Uniwersytet Jagielloński w Krakowie

RECENZJA ROZPRAWY DOKTORSKIEJ

mgr Vasylyny Sepyk

pt. „Entrepreneurial strategies in the craft beer industry”,

napisanej pod kierunkiem naukowym

dr hab. Piotr Pachury, prof. PCz

1. Informacje formalne

Podstawą formalną sporządzenia recenzji jest pismo Dziekana Wydziału Zarządzania Politechniki Częstochowskiej prof. dr. hab. inż. Roberta Ulewicza z dnia 7 maja 2026 r. nr R-WZ.BOD.510.3.2026 informujące o powierzeniu mi przez Radę Dyscypliny Naukowej Nauki o Zarządzaniu i Jakości roli recenzenta rozprawy doktorskiej mgr Vasylyny Sepyk.

Podstawą prawną dla prowadzonego postępowania jest ustawa z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.). W myśl ustawy weryfikacji podlega, czy:

- „1. Rozprawa doktorska prezentuje ogólną wiedzę teoretyczną kandydata w dyscyplinie albo dyscyplinach oraz umiejętność samodzielnego prowadzenia pracy naukowej lub artystycznej.
2. Przedmiotem rozprawy doktorskiej jest oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, oryginalne rozwiązanie w zakresie zastosowania wyników własnych badań naukowych w sferze gospodarczej lub społecznej albo oryginalne dokonanie artystyczne”.

2. Ogólne informacje o Kandydatce

Mgr Vasylyna Sepyk w 2018 r. ukończyła studia pierwszego stopnia na Tarnopolskim Uniwersytecie Pedagogicznym na kierunku filologia polska. Następnie na tej samej uczelni w 2020 r. ukończyła studia magisterskie i uzyskała tytuł magistra filologii polskiej. W tym samym roku ukończyła studia magisterskie w Wyższej Szkole Lingwistycznej i uzyskała tytuł magistra Business English. Począwszy od 2020 r. jest doktorantką w Szkole Doktorskiej Politechniki Częstochowskiej.

Przebieg aktywności naukowej Doktorantki wskazuje na Jej konsekwentny rozwój kompetencji naukowych. Dorobek naukowy mgr Vasylyny Sepyk obejmuje aktywność konferencyjną i publikacyjną. Uczestniczyła Ona w konferencjach krajowych i międzynarodowych, seminariach oraz warsztatach naukowych związanych m.in. z komunikacją międzykulturową, przedsiębiorczością i zarządzaniem projektami. Jest autorką trzech publikacji naukowych dotyczących zarządzania projektami, zarządzania czasem oraz strategii przedsiębiorczych.

W odniesieniu do pracy zawodowej, w latach 2020-2024 mgr Vasylyna Sepyk pracowała jako International Relations Specialist, zajmując się organizacją konferencji i wydarzeń międzynarodowych, współpracą z partnerami zagranicznymi oraz koordynacją działań projektowych. Obecnie Doktorantka rozwija działalność zawodową jako specjalistka ds. reklamy, współpracując z podmiotami z różnych sektorów gospodarki, m.in. e-commerce, edukacji, branży medycznej, *beauty* oraz nieruchomości. W ramach działalności zawodowej zajmuje się projektowaniem strategii reklamowych, analizą kampanii marketingowych oraz optymalizacją procesów pozyskiwania klientów i wzrostu sprzedaży.

Z przedłożonej dokumentacji wynika, iż Doktorantka nie ubiegała się uprzednio o nadanie stopnia doktora w innej uczelni. Potwierdza to złożone przez mgr Vasylynę Sepyk oświadczenie, zgodnie z którym obecne postępowanie jest pierwszym o nadanie stopnia doktora.

3. Ocena doboru problematyki i tematu rozprawy

Moja ogólna ocena jest pozytywna. Przedmiotem rozprawy doktorskiej mgr Vasylyny Sepyk są strategie przedsiębiorcze w branży piw rzemieślniczych. Sektor browarów rzemieślniczych w ostatnich latach rozwija się niezwykle dynamicznie zarówno w Polsce, jak i na świecie. Jednocześnie funkcjonuje on w warunkach wysokiej konkurencyjności, zmiennych preferencji konsumenckich, presji kosztowej oraz niestabilności gospodarczej. W takich realiach przedsiębiorcy zmuszeni są do poszukiwania nowych modeli biznesu, budowania silnych

relacji z klientami oraz wykorzystywania lokalności i autentyczności marki. Oznacza to, że strategie przedsiębiorcze w tym sektorze mają często charakter emergentny, co wykracza poza tradycyjne podejście do zarządzania. Eksplorowane zagadnienia badawcze sytuują rozprawę doktorską w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

Dotychczasowe badania dotyczące branży piw rzemieślniczych koncentrowały się głównie na aspektach marketingowych, zachowaniach konsumentów, trendach rynku piwnego czy ekonomicznych uwarunkowaniach funkcjonowania browarów. Relatywnie niewiele miejsca poświęcono natomiast strategiom przedsiębiorczym rozumianym jako praktyki organizacyjne, procesy adaptacyjne oraz sposoby konstruowania przewagi konkurencyjnej przez kadre kierowniczą browarów rzemieślniczych. Szczególnie wyraźny niedobór badań dotyczy porównawczej analizy Polski i Ukrainy jako odmiennych kontekstów instytucjonalnych i społeczno-ekonomicznych. Doktorantka podkreśla również brak badań wykorzystujących teorię ugruntowaną do wyjaśnienia strategii przedsiębiorczych jako procesów emergentnych, relacyjnych i osadzonych kontekstowo. Tym samym rozprawa podejmuje próbę wypełnienia luki dotyczącej mikrospołecznego, praktycznego i kulturowego wymiaru strategii przedsiębiorczych w sektorze piw rzemieślniczych.

Z pełnym przekonaniem stwierdzam, że zarówno wybór tematu rozprawy, jak i podmiotu badań empirycznych jest zasadny, ponieważ odnosi się do ważnego i nadal niedostatecznie rozpoznanego problemu naukowego. Autorka trafnie wskazuje, że browary rzemieślnicze funkcjonują nie tylko jako producenci dóbr, lecz również jako nośniki lokalnej tożsamości, autentyczności i kultury przedsiębiorczości. Szczególnie wartościowe jest osadzenie badań w kontekście Polski i Ukrainy, co pozwala na uchwycenie wpływu odmiennych uwarunkowań instytucjonalnych, społecznych i gospodarczych na strategie przedsiębiorcze badanych podmiotów. Porównawcza perspektywa badawcza znacząco podnosi wartość poznawczą rozprawy. Doktorantka trafnie zdiagnozowała istotną lukę poznawczą dotyczącą badań nad strategiami przedsiębiorczymi w sektorze browarów rzemieślniczych, zwłaszcza w kontekście Europy Środkowo-Wschodniej.

Tytuł rozprawy doktorskiej „Entrepreneurial strategies in the craft beer industry” oceniam pozytywnie. Jest on zgodny z problematyką badawczą pracy oraz trafnie oddaje jej główny przedmiot zainteresowania, którym są strategie przedsiębiorcze realizowane przez podmioty funkcjonujące w sektorze browarów rzemieślniczych. Na podkreślenie zasługuje fakt, że tytuł jest zwięzły, komunikatywny i poprawny terminologicznie. W sposób jednoznaczny wskazuje zarówno na obszar badawczy (branża piw rzemieślniczych), jak i na główną kategorię analityczną pracy (strategie przedsiębiorcze).

Jednocześnie należy zauważyć, że tytuł ma charakter dość ogólny i nie eksponuje w pełni porównawczego charakteru badań prowadzonych w Polsce i Ukrainie. Nie odzwierciedla również wprost zastosowania perspektywy emergentnej, która stanowi istotny walor rozprawy. Można więc uznać, że tytuł dobrze identyfikuje obszar problemowy pracy, choć w ograniczonym stopniu sygnalizuje jej oryginalny wkład teoretyczny i metodyczny. Pomimo tej uwagi ogólna ocena tytułu pozostaje pozytywna, gdyż jest on adekwatny do treści rozprawy, poprawny pod względem merytorycznym i zgodny z zakresem przeprowadzonych badań.

Mając na uwadze powyższe, w mojej ocenie dobór problematyki rozprawy należy uznać za bardzo trafny zarówno z perspektywy poznawczej, jak i praktycznej. Temat posiada istotne znaczenie dla rozwoju badań nad przedsiębiorczością, strategiami małych przedsiębiorstw oraz przedsiębiorczością osadzoną kulturowo i lokalnie. Jednocześnie rozprawa odpowiada na aktualne wyzwania związane z funkcjonowaniem organizacji w warunkach niepewności, kryzysów i dynamicznych zmian otoczenia gospodarczego. Stanowi to potwierdzenie umiejętności dokonywania przez Doktorantkę analizy i syntezy oraz krytycznej oceny zgromadzonego materiału teoretycznego.

3. Ocena celów pracy oraz hipotez badawczych

Celem głównym rozprawy jest „reconstruct and theoretically interpret the emergent forms of entrepreneurial strategising practiced by craft microbreweries in Poland and Ukraine, understood as situated, relational and dynamically negotiated practices” (s. 7). Cel ten został uszczegółowiony poprzez sześć celów szczegółowych (s. 7-8): „1. To identify and analyse the dominant modes of entrepreneurial action in craft microbreweries in Poland and Ukraine, with particular attention to how these modes arise from everyday practices such as brewing, experimenting, engaging with consumers and responding to constraints. 2. To examine innovation as a rhythmic, embodied and identity-forming practice, rather than as a solely market-oriented tool of differentiation. 8 3. To analyse the role of locality, relationality and socio-cultural embeddedness in shaping strategic practices in both relatively stable (Poland) and crisisconditioned (Ukraine) environments. 4. To interpret contextual barriers as generative forces that catalyse improvisation, cooperation, bricolage and resilience, rather than functioning merely as obstacles. 5. To synthesise these insights into a grounded theoretical model that explains how microbreweries achieve competitiveness through the dynamic interplay of authenticity, innovation, locality, cooperation and adaptive pragmatism. The utilitarian aim of the dissertation is to provide conceptually informed insights and recommendations that may

support practitioners, policymakers and support institutions working with small craft breweries and similar creative enterprises in contexts of uncertainty and resource constraints”.

O ile cele są spójne z problemem badawczym, przyjętymi założeniami teoretycznymi, jak i z konstruktywistycznym podejściem opartym na teorii ugruntowanej, o tyle moje wątpliwości budzi konieczność rekonstrukcji. Doktorantka nie wyjaśnia w rozprawie doktorskiej *explicite*, dlaczego właśnie „rekonstrukcja” jest konieczna jako operacja naukowa. Mgr Vasylyna Sepyk konsekwentnie odwołuje się do konstruktywistycznej teorii ugruntowanej oraz podkreśla emergentny, relacyjny i kontekstowo osadzony charakter badanych zjawisk, jednak nie wyjaśnia w sposób wystarczająco jednoznaczny, dlaczego strategię przedsiębiorcze wymagają właśnie rekonstrukcji. W pracy można odnaleźć przesłanki pośrednio uzasadniające takie podejście, związane z praktycznym, nieformalnym i dynamicznym charakterem strategii w badanych browarach rzemieślniczych. Brakuje jednak wyraźnego wywodu wskazującego, jakie cechy badanego zjawiska przesądzają o zasadności zastosowania kategorii „rekonstrukcja” oraz jakie znaczenie termin ten posiada w przyjętym paradygmacie badawczym. W związku z powyższym proszę Doktorantkę o wyjaśnienie, dlaczego uznała rekonstrukcję za najbardziej adekwatny sposób poznania badanych strategii przedsiębiorczych oraz jak rozumie relację pomiędzy pojęciem rekonstrukcji a konstruktywistycznym założeniem współtworzenia znaczeń przez badacza i uczestników badania.

Na pozytywną ocenę zasługuje poprawne uszczegółowienie celu głównego poprzez zestaw celów szczegółowych odnoszących się do identyfikacji praktyk przedsiębiorczych, analizy innowacyjności, lokalności, relacyjności oraz wpływu barier instytucjonalnych i ekonomicznych na strategię działania badanych podmiotów. Cele szczegółowe tworzą logiczny i komplementarny układ badawczy, umożliwiający konsekwentną realizację zamierzeń poznawczych rozprawy.

Należy podkreślić, że Doktorantka trafnie powiązała cele pracy z wcześniej zidentyfikowaną luką poznawczą dotyczącą niedostatku badań nad praktycznym, osadzonym kontekstowo wymiarem strategii przedsiębiorczych w sektorze browarów rzemieślniczych, szczególnie w krajach Europy Środkowo-Wschodniej. Cele pracy odpowiadają zatem aktualnym potrzebom poznawczym dyscypliny nauk o zarządzaniu i jakości oraz posiadają walor zarówno teoretyczny, jak i aplikacyjny.

Za szczególnie wartościowe należy uznać przyjęcie perspektywy porównawczej obejmującej Polskę i Ukrainę, co pozwala uchwycić wpływ odmiennych uwarunkowań instytucjonalnych, społecznych i gospodarczych na procesy strategiczne zachodzące

w badanych przedsiębiorstwach. Dzięki temu cele pracy wykraczają poza prosty opis zjawiska i prowadzą do budowy autorskiego modelu teoretycznego przedsiębiorczości osadzonej (Embedded Craft Entrepreneurship – ECE).

We wstępie do rozprawy doktorskiej (s. 7) oraz w rozdziale poświęconym metodyce badań (s. 142) przedstawiono hipotezę główną oraz pięć hipotez badawczych szczegółowych. Na uwagę zasługuje kwestia hipotez badawczych sformułowanych przez Doktorantkę. W rozprawie zadeklarowano, że w ramach konstruktywistycznej teorii ugruntowanej nie mają one charakteru klasycznych hipotez dedukcyjnych, lecz pełnią funkcję hipotez uwrażliwiających (*sensitising hypotheses*), stanowiących jedynie orientację dla procesu badawczego. Takie stanowisko znajduje uzasadnienie w literaturze poświęconej metodyce badań.

Jednocześnie analiza treści przedstawionych przez Doktorantkę hipotez prowadzi do wniosku, że niektóre z nich wykraczają poza funkcję orientacyjną i przyjmują postać twierdzeń o charakterze wyjaśniającym, a nawet quasi-weryfikacyjnym. Dotyczy to zwłaszcza hipotezy głównej oraz hipotez szczegółowych odnoszących się do praktykowego charakteru strategizowania, funkcji innowacji, odmiennych ról lokalności w Polsce i Ukrainie, znaczenia barier rozwojowych czy źródeł konkurencyjności badanych przedsiębiorstw. Hipotezy te nie tylko wskazują kierunek poszukiwań badawczych, ale w istocie zawierają już określone rozstrzygnięcia teoretyczne dotyczące badanych zjawisk. Powstaje zatem pytanie, czy na etapie rozpoczynania badań nie została w znacznym stopniu przesądzona struktura interpretacyjna, która zgodnie z założeniami teorii ugruntowanej powinna wyłaniać się przede wszystkim z materiału empirycznego.

Wątpliwość ta jest tym bardziej istotna, że konstruktywistyczna teoria ugruntowana, do której odwołuje się Doktorantka, akcentuje proces odkrywania i współkonstruowania znaczeń w toku interakcji badacza z badanymi, a nie weryfikację wcześniej przyjętych założeń teoretycznych. W tym kontekście nie jest w pełni jasne, w jakim stopniu sformułowane hipotezy stanowiły jedynie narzędzie uwrażliwiające badacza na określone problemy, a w jakim stopniu mogły wpływać na proces kodowania, doboru przypadków, interpretacji danych oraz wyłaniania kategorii teoretycznych.

W związku z powyższym proszę Doktorantkę o wyjaśnienie, jakie było uzasadnienie formułowania hipotez w badaniu realizowanym zgodnie z logiką konstruktywistycznej teorii ugruntowanej oraz w jaki sposób zapewniono, że ich obecność nie ograniczała otwartości procesu badawczego i nie prowadziła do potwierdzania wcześniej przyjętych założeń teoretycznych.

4. Ocena zakresu pracy, metod badawczych i źródeł informacji

Zakres pracy został określony poprawnie i odpowiada zarówno celowi głównemu rozprawy, jak i przyjętej problematyce badawczej. Autorka precyzyjnie wyodrębniła zakres podmiotowy, przedmiotowy, przestrzenny, czasowy oraz merytoryczny badań. Przedmiotem analiz uczyniono emergentne strategie przedsiębiorcze browarów rzemieślniczych, natomiast zakres podmiotowy obejmuje wybrane browary funkcjonujące w Polsce i Ukrainie. Na pozytywną ocenę zasługuje przyjęcie perspektywy porównawczej, pozwalającej uchwycić wpływ odmiennych uwarunkowań instytucjonalnych, społecznych i gospodarczych na strategie działania przedsiębiorstw.

Właściwie określono również zakres czasowy badań obejmujący lata 2011-2024, co pozwoliło uchwycić zarówno okres dynamicznego rozwoju sektora piw rzemieślniczych, jak i funkcjonowanie przedsiębiorstw w warunkach kryzysowych, szczególnie w kontekście wojny w Ukrainie. Trafnie dobrano także zakres merytoryczny, koncentrując się na takich obszarach jak innowacyjność, lokalność, współpraca relacyjna, jakość oraz adaptacja do warunków niepewności i ograniczeń zasobowych.

Metodyka badań została dobrana adekwatnie do charakteru problemu badawczego i przyjętych założeń epistemologicznych. Doktorantka zastosowała konstruktywistyczną teorię ugruntowaną, co należy uznać za rozwiązanie właściwe w przypadku badań nad strategiami przedsiębiorczymi rozumianymi jako procesy emergentne, relacyjne i osadzone kontekstowo. Autorka poprawnie uzasadniła wybór strategii jakościowej oraz konsekwentnie wykorzystała procedury charakterystyczne dla teorii ugruntowanej.

Na pozytywną ocenę zasługuje także wykorzystanie jakościowych wywiadów pogłębionych z właścicielami i założycielami browarów rzemieślniczych. Pozwoliło to uzyskać bogaty materiał empiryczny umożliwiający rekonstrukcję praktyk strategicznych badanych podmiotów. Metody badawcze zostałybrane w sposób spójny z celami pracy oraz charakterem analizowanego zjawiska.

Przyjęta metodyka badań została zastosowana poprawnie i świadczy o posiadaniu przez Doktorantkę umiejętności świadomego oraz kompetentnego posługiwania się jakościowym warszatem badawczym. Autorka nie ograniczyła się jedynie do deklaratywnego odwołania do konstruktywistycznej teorii ugruntowanej, lecz konsekwentnie wykorzystała jej podstawowe procedury analityczne, takie jak dobór teoretyczny, metoda ciągłego porównywania oraz kodowanie otwarte, osiowe i selektywne.

W kontekście przyjętej konstruktywistycznej teorii ugruntowanej pojawia się pytanie o zasadność formułowania hipotez badawczych. Należy jednak podkreślić, że Doktorantka świadomie odchodzi od klasycznego, dedukcyjnego rozumienia hipotez, traktując je jako hipotezy uwrażliwiające, pełniące funkcję orientującą i porządkującą proces badawczy. Takie rozwiązanie należy uznać za dopuszczalne i zgodne z interpretatywnym charakterem badań jakościowych. Hipotezy nie ograniczają procesu generowania kategorii teoretycznych, lecz stanowią punkt wyjścia dla dalszej eksploracji empirycznej. Można jednak zauważyć, że w klasycznej teorii ugruntowanej część badaczy rezygnuje całkowicie z formułowania hipotez na etapie projektowania badań, aby uniknąć nadmiernego ukierunkowania interpretacji danych. W recenzowanej pracy hipotezy mają jednak charakter otwarty i eksploracyjny, dlatego ich obecność nie narusza spójności rozprawy.

Dobór przypadków badawczych należy ocenić pozytywnie. Doktorantka świadomie wybrała browary rzemieślnicze funkcjonujące w Polsce i Ukrainie, uzasadniając ten wybór odmiennością warunków instytucjonalnych, społeczno-ekonomicznych i politycznych obu krajów. Takie rozwiązanie pozwoliło uchwycić zróżnicowane modele działania przedsiębiorczego oraz porównać strategie funkcjonowania przedsiębiorstw w warunkach względnej stabilności i głębokiej niepewności.

Na podkreślenie zasługuje również fakt, że dobór przypadków pozostaje zgodny z logiką konstruktywistycznej teorii ugruntowanej oraz zasadą doboru teoretycznego. Doktorantka nie dążyła do reprezentatywności statystycznej, lecz do uzyskania różnorodnego materiału empirycznego umożliwiającego generowanie kategorii teoretycznych i rekonstrukcję procesów strategicznych. Takie podejście jest poprawne w badaniach jakościowych o charakterze interpretatywnym. W mojej ocenie dobór przypadków został przeprowadzony świadomie i konsekwentnie.

Można jedynie zauważyć, że Autorka mogła szerzej przedstawić kryteria selekcji poszczególnych browarów oraz dokładniej uzasadnić liczbę analizowanych przypadków. Dalszego doprecyzowania wymaga również kwestia osiągnięcia nasycenia teoretycznego. Autorka deklaruje jego uzyskanie, jednak przedstawione uzasadnienie nie pozwala jednoznacznie ocenić, według jakich kryteriów stwierdzono, że kolejne wywiady nie wносиły nowych właściwości kategorii ani nowych relacji pomiędzy kategoriami. W związku z tym zasadne byłoby bardziej szczegółowe przedstawienie procedury dochodzenia do nasycenia teoretycznego. Powyższe kwestie chciałabym, aby Doktorantka wyjaśniła w trakcie publicznej obrony rozprawy.

Wątpliwości budzi także zastosowanie kodowania osiowego. Choć procedura ta jest charakterystyczna dla ujęcia Straussa i Corbin, część współczesnych przedstawicieli konstruktywistycznej teorii ugruntowanej, w tym Kathy Charmaz, traktuje ją z większą ostrożnością lub odchodzi od jej formalnego stosowania. W konsekwencji warto byłoby szerzej uzasadnić wybór tej procedury oraz wykazać jej zgodność z przyjętymi założeniami epistemologicznymi badania. Powyższe kwestie także chciałabym, aby Doktorantka wyjaśniła w trakcie publicznej obrony rozprawy.

Źródła informacji wykorzystane w rozprawie należy ocenić wysoko. Autorka przeprowadziła szeroki i krytyczny przegląd literatury obejmujący problematykę przedsiębiorczości, zarządzania strategicznego, strategii jako praktyki, teorii ugruntowanej oraz sektora piw rzemieślniczych. Na podkreślenie zasługuje bardzo bogaty i szeroki dobór literatury przedmiotu, obejmujący zarówno klasyczne, jak i najnowsze opracowania z zakresu przedsiębiorczości, zarządzania strategicznego, teorii ugruntowanej oraz funkcjonowania branży piw rzemieślniczych. Bibliografia świadczy o dużej erudycji Doktorantki oraz dobrej orientacji w krajowym i międzynarodowym dorobku naukowym. Na uwagę zasługuje również uwzględnienie literatury dotyczącej specyfiki funkcjonowania branży piwowarskiej w Polsce i Ukrainie. Szkoda jednak, że Autorka nie zdecydowała się na ponumerowanie pozycji bibliograficznych oraz wyraźniejsze wskazanie liczby wykorzystanych źródeł, co dodatkowo uwidoczniłoby imponujące bogactwo i skalę wykorzystanej literatury naukowej. Niemniej jednak Bibliografia rozprawy obejmuje strony 254-277, co oznacza bardzo obszerny wykaz literatury liczący około 300-350 pozycji bibliograficznych.

5. Ocena struktury pracy

Struktura rozprawy doktorskiej napisanej przez mgr Vasylynę Sepyk została opracowana poprawnie i cechuje się logicznym oraz przejrzystym układem treści. Konstrukcja pracy odpowiada przyjętym celom badawczym oraz zachowuje spójność pomiędzy częścią teoretyczną, metodyczną i empiryczną. Rozprawa składa się z wprowadzenia, pięciu rozdziałów oraz zakończenia, co należy uznać za układ typowy i właściwy dla rozpraw doktorskich w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości.

Na pozytywną ocenę zasługuje zachowanie odpowiednich proporcji pomiędzy poszczególnymi częściami pracy. Rozdziały teoretyczne tworzą solidne podstawy conceptualne dla dalszych analiz empirycznych, natomiast część metodyczna w sposób uporządkowany przedstawia procedurę badawczą oraz uzasadnia wybór konstruktywistycznej teorii ugruntowanej. Część empiryczna została uporządkowana konsekwentnie, a więc od prezentacji

próby badawczej i procesu kodowania, poprzez identyfikację kategorii analitycznych, aż do budowy autorskiego modelu teoretycznego. Układ rozdziałów pozwala czytelnikowi śledzić tok rozumowania Doktorantki oraz sposób przechodzenia od danych empirycznych do wniosków. Na uwagę zasługuje również logiczne powiązanie zakończenia z wcześniej sformułowanymi celami.

Pewnym mankamentem struktury pracy jest miejscami nadmierna rozbudowa części teoretycznej oraz bardzo szczegółowe opisy wybranych koncepcji literaturowych, co prowadzi do pewnych dysproporcji między częścią teoretyczną i poświęconą wynikom badań własnych. Nie wpływa to jednak zasadniczo na moją pozytywną ocenę konstrukcji rozprawy.

Rozdział pierwszy, poświęcony teoretycznym podstawom przedsiębiorczości, należy ocenić wysoko pod względem erudycyjnym i konceptualnym. Doktorantka przedstawiła szeroki przegląd klasycznych oraz współczesnych teorii przedsiębiorczości i strategii. Szczególnie wartościowe jest ukazanie ewolucji myślenia o przedsiębiorczości oraz krytyczna analiza ograniczeń klasycznych modeli strategicznych. Rozdział ten tworzy fundament teoretyczny dla dalszych analiz. Jednocześnie można zauważyć, że miejscami część ta jest nadmiernie rozbudowana i zawiera bardzo szczegółowe opisy wybranych koncepcji literaturowych, co momentami osłabia proporcje między częścią teoretyczną a empiryczną. Niemniej jednak nie wpływa to na pozytywną całościową ocenę tego rozdziału.

Rozdział drugi, dotyczący historycznych, kulturowych i ekonomicznych uwarunkowań branży piw rzemieślniczych, stanowi trafne rozwinięcie części teoretycznej i stanowi istotne wprowadzenie w specyfikę analizowanego sektora. Na pozytywną ocenę zasługuje przedstawienie rozwoju ruchu *craft beer* oraz porównawcze ujęcie Polski i Ukrainy. Mgr Vasylyna Sepyk umiejętnie łączy perspektywę historyczną, ekonomiczną i kulturową, pokazując sektor piw rzemieślniczych jako środowisko silnie osadzone społecznie i lokalnie.

Rozdział trzeci, poświęcony metodyce przeprowadzonych badań empirycznych, został przygotowany poprawnie. Autorka konsekwentnie uzasadnia wybór konstruktywistycznej teorii ugruntowanej oraz przedstawia procedury badawcze. Na szczególne podkreślenie zasługuje spójność pomiędzy przyjętymi założeniami epistemologicznymi a sposobem prowadzenia badań. Rozdział ten jest przejrzysty i dobrze porządkuje dalszą część empiryczną rozprawy.

Rozdział czwarty ma kluczowe znaczenie dla wartości naukowej rozprawy, ponieważ zawiera analizę zgromadzonego materiału empirycznego oraz proces budowy kategorii teoretycznych. Autorka w sposób uporządkowany prezentuje wyniki kodowania oraz identyfikuje główne kategorie znaczeniowe, jak innowacyjność eksperymentalna, unikalność

marki, jakoś jako ethos, lokalne osadzenie czy współpraca relacyjna. Na pozytywną ocenę zasługuje umiejętność przechodzenia od danych empirycznych do interpretacji teoretycznej oraz konsekwentne wykorzystanie logiki teorii ugruntowanej. Rozdział ten jest dobrze uporządkowany i stanowi najmocniejszą część pracy pod względem poznawczym.

Rozdział piąty pełni funkcję syntetyzującą i interpretacyjną. Autorka podejmuje próbę integracji uzyskanych wyników badań oraz budowy autorskiego modelu Embedded Craft Entrepreneurship (ECE). Rozdział ten należy ocenić pozytywnie, gdyż zawiera próbę uogólnienia wyników oraz osadzenia ich w szerszej debacie dotyczącej przedsiębiorczości. Na uwagę zasługuje także analiza różnic pomiędzy strategiami przedsiębiorczymi w Polsce i Ukrainie. Miejscami można jednak odnieść wrażenie, że niektóre interpretacje mogłyby zostać przedstawione w bardziej syntetycznej formie, co zwiększyłoby przejrzystość końcowych wniosków.

Uzyskane wyniki badań posiadają istotny potencjał aplikacyjny i mogą znaleźć praktyczne zastosowanie zarówno w działalności przedsiębiorstw sektora piw rzemieślniczych, jak i w działaniach instytucji wspierających rozwój przedsiębiorczości. Doktorantka słusznie wskazuje, że opracowane wnioski mogą stanowić źródło wiedzy dla praktyków zarządzania funkcjonujących w warunkach wysokiej niepewności oraz ograniczeń zasobowych.

Na szczególną uwagę zasługuje praktyczna wartość zidentyfikowanych modeli strategii przedsiębiorczych opartych na relacyjności, lokalnym osadzeniu, innowacyjności eksperymentalnej oraz adaptacyjności. Wyniki badań pokazują, że w warunkach dynamicznego i niestabilnego otoczenia skuteczne strategie nie muszą opierać się wyłącznie na formalnym planowaniu, lecz mogą być budowane poprzez elastyczne reagowanie, współpracę sieciową oraz wykorzystywanie lokalnych zasobów kulturowych i społecznych.

Praktyczne znaczenie posiada również opracowany przez Doktorantkę model Embedded Craft Entrepreneurship (ECE), który może stanowić narzędzie interpretacyjne wspierające projektowanie strategii rozwoju mikroprzedsiębiorstw funkcjonujących w warunkach niepewności gospodarczej i instytucjonalnej. Model ten może znaleźć zastosowanie w działalności doradczej, szkoleniowej oraz w programach wsparcia przedsiębiorczości lokalnej i regionalnej. Wyniki badań mogą być również wykorzystane przez instytucje otoczenia biznesu, organizacje branżowe oraz podmioty odpowiedzialne za politykę gospodarczą i regionalną. Szczególnie cenne są obserwacje dotyczące znaczenia lokalności, współpracy społecznej oraz odporności organizacyjnej w budowaniu konkurencyjności małych przedsiębiorstw. W kontekście Ukrainy badania dostarczają dodatkowo wiedzy dotyczącej

funkcjonowania organizacji w warunkach kryzysu i wojny, co zwiększa aktualność i użyteczność praktyczną rozprawy.

Zakończenie pracy zostało przygotowane poprawnie i pozostaje spójne z wcześniej sformułowanymi celami, pytaniami badawczymi oraz hipotezami uwrażliwiającymi. Doktorantka dokonuje podsumowania wyników badań, wskazuje wkład teoretyczny rozprawy oraz przedstawia ograniczenia badań i możliwe kierunki dalszych analiz.

6. Ocena strony formalnej pracy

Strona formalna rozprawy doktorskiej została przygotowana na wysokim poziomie i spełnia wymagania stawiane pracom naukowym w dyscyplinie nauk o zarządzaniu i jakości. Praca charakteryzuje się przejrzystym układem, logiczną strukturą oraz poprawnie opracowanym aparatem naukowym. Na pozytywną ocenę zasługuje również konsekwencja edytorska pracy. Rozprawa została przygotowana starannie pod względem formalnym i technicznym. Układ pracy jest przejrzysty, a sposób prowadzenia narracji naukowej świadczy o wysokiej świadomości naukowej Doktorantki. Widoczna jest dbałość o logiczne uporządkowanie treści, poprawność przypisów oraz jednolitość stylistyczną i terminologiczną.

Autorka poprawnie posługuje się językiem naukowym, wykorzystując adekwatną terminologię z zakresu przedsiębiorczości, zarządzania strategicznego oraz badań jakościowych. Wywód prowadzony jest w sposób uporządkowany i konsekwentny, a sposób argumentacji świadczy o dojrzałości warsztatowej Doktorantki.

Rozprawa została przygotowana w języku angielskim na dobrym poziomie akademickim. Tekst jest zasadniczo poprawny pod względem gramatycznym, a stosowane słownictwo odpowiada standardom współczesnej literatury naukowej. Jednocześnie należy zauważyć, że praca wykazuje pewne niedoskonałości stylistyczne, które obniżają jej przejrzystość i siłę argumentacji. W szczególności widoczna jest tendencja do nadmiernego stosowania rozbudowanych konstrukcji pojęciowych oraz wielokrotnego kumulowania przymiotników i określeń o zbliżonym znaczeniu, takich jak „situated”, „relational”, „embedded”, „emergent”, „practice-based” czy „interpretive”.

W wielu fragmentach tekst charakteryzuje się wysokim stopniem abstrakcji oraz znaczną nominalizacją wypowiedzi. Doktorantce nie zawsze udaje się zachować równowagę pomiędzy precyzją pojęciową a komunikatywnością wywołu. W rezultacie niektóre fragmenty pracy sprawiają wrażenie bardziej deklaracyjnych niż analitycznych. Dotyczy to zwłaszcza fragmentów poświęconych założeniom teoretycznym i epistemologicznym.

Pewne zastrzeżenia budzi również powtarzalność języka. Te same konstrukcje retoryczne oraz zestawy pojęć pojawiają się wielokrotnie w kolejnych częściach tekstu, co prowadzi do stylistycznej redundancji. W konsekwencji niektóre rozdziały mogłyby zostać skrócone bez utraty wartości merytorycznej. Należy jednak podkreślić, że wskazane uwagi mają charakter redakcyjny i stylistyczny, a nie gramatyczny. Nie stwierdzono błędów językowych o charakterze systemowym, które utrudniałyby zrozumienie tekstu lub podważały jego naukowy charakter.

Przypisy, cytowania oraz bibliografia zostały opracowane starannie i zgodnie z zasadami warsztatu naukowego. Bibliografia, choć ma charakter obszerny, świadczy o bardzo dobrej znajomości literatury krajowej i międzynarodowej. Szkoda jednak, że Doktorantka nie zastosowała numeracji pozycji bibliograficznych ani nie wskazała łącznej liczby wykorzystanych źródeł, co dodatkowo podkreśliłoby bogactwo zgromadzonej literatury.

Materiał graficzny wykorzystany w rozprawie należy ocenić pozytywnie. Tabele, schematy oraz rysunki zostały dobrane adekwatnie do prezentowanych treści i pełnią funkcję porządkującą oraz ilustracyjną wobec prowadzonych analiz. Szczególnie wartościowe są autorskie modele i zestawienia syntetyzujące wyniki badań jakościowych oraz proces budowy kategorii teoretycznych. Elementy graficzne zwiększają przejrzystość wywodu oraz ułatwiają odbiór bardziej złożonych fragmentów analizy empirycznej.

Jednocześnie można zauważyć, że miejscami wywód staje się nadmiernie rozbudowany, a niektóre fragmenty części teoretycznej i interpretacyjnej mogłyby zostać bardziej syntetycznie ujęte. Sporadycznie pojawiają się również drobne powtórzenia wynikające z rozbudowanego charakteru analiz. Uwagi te nie wpływają jednak zasadniczo na ogólną wysoką ocenę strony formalnej rozprawy. Tym samym, stronę formalną pracy oceniam pozytywnie. Rozprawa została przygotowana starannie, zgodnie z wymogami akademickimi i świadczy o dobrym opanowaniu przez Doktorantkę warsztatu pisanie pracy naukowej.

7. Konkluzja recenzji

Reasumując, przedłożoną do recenzji rozprawę doktorską mgr Vasyliny Sepyk pt. „Entrepreneurial strategies in the craft beer industry” oceniam pozytywnie. Praca podejmuje aktualną i istotną poznawczo problematykę strategii przedsiębiorczych w sektorze browarów rzemieślniczych, wpisując się w nurt współczesnych badań nad przedsiębiorczością osadzoną, strategią jako praktyką oraz zarządzaniem w warunkach niepewności.

Doktorantka poprawnie zidentyfikowała lukę badawczą, sformułowała cele pracy oraz przyjęła adekwatną metodologię badań jakościowych opartą na konstruktywistycznej teorii ugruntowanej. Na szczególne podkreślenie zasługuje umiejętność prowadzenia pogłębionej analizy interpretacyjnej, poprawne wykorzystanie procedur teorii ugruntowanej oraz wysoka wartość zgromadzonego materiału empirycznego. Autorka wykazała się dobrą znajomością literatury przedmiotu, umiejętnością samodzielnego prowadzenia badań naukowych oraz zdolnością do formułowania własnych wniosków teoretycznych.

Wartość naukową rozprawy podnosi także opracowanie autorskiego modelu Embedded Craft Entrepreneurship (ECE) oraz porównawcza analiza strategii przedsiębiorczych w Polsce i Ukrainie, uwzględniająca odmienne konteksty instytucjonalne i społeczno-gospodarcze. Wyniki badań posiadają zarówno walor poznawczy, jak i praktyczny.

Zgłoszone w recenzji uwagi mają charakter głównie dyskusyjny i redakcyjny, dotyczą m.in. pewnej nadmiernej rozbudowy części teoretycznej czy możliwości bardziej syntetycznego przedstawienia niektórych fragmentów analiz. Nie wpływają one jednak na moją ogólną wysoką ocenę rozprawy.

Mając na uwadze powyższe ustalenia, stwierdzam, że rozprawa doktorska mgr Vasyłyny Sepyk pt. „Entrepreneurial strategies in the craft beer industry” przygotowana pod kierunkiem naukowym dr. hab. Piotra Pachury, prof. PCz mieści się w dziedzinie nauk społecznych w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości oraz spełnia wymagania określone w Ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668 ze zm.), tj. ogólną wiedzę teoretyczną Doktorantki w dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości.

Przedmiotem rozprawy doktorskiej jest oryginalne rozwiązanie problemu naukowego, oryginalne rozwiązanie w zakresie zastosowania wyników własnych badań naukowych w sferze gospodarczej. Rozprawa spełnia wszystkie wymagania określone w ustawie z dnia 20 lipca 2018 r. W związku z powyższym występuję z wnioskiem o przyjęcie rozprawy doktorskiej i dopuszczenie mgr Vasyłyny Sepyk do dalszych etapów postępowania doktorskiego oraz publicznej obrony.